

**Posudek oponenta diplomové práce
Katedra pedagogiky FF UK**

Jméno a příjmení studenta: Daniel Díaz
Název práce: Ivan Illich a kritika institucí
Oponent práce: doc. PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 79
Počet stránek příloh: 5
Počet titulů v seznamu literatury: 56

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Společenská a vědní závažnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Oborová příslušnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

x				
---	--	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		x		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

		x		
--	--	---	--	--

Kvalita zpracování teorie, úroveň reflexe

		x		
--	--	---	--	--

Využití výzkumných empirických metod

x				
---	--	--	--	--

Využití praktických zkušeností

x				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

x				
---	--	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	x			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

		x		
--	--	---	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neuspěl/a

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Pokuste se zformulovat Illichovu kritiku systému veřejného školství tak, aby dávala dobrý smysl v aktuálních podmínkách vzdělávání.
2. Co považujete za největší přínos a největší omyl Illichovy teorie vzdělání?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Daniel Díaz předložil diplomovou práci k tématu, jež se v kontextu soudobé pedagogiky příliš nediskutuje, tedy alespoň ne v souvislosti s autorem, jemuž Díaz věnoval pozornost. Kolega Díaz poté, co se v bakalářské práci zabýval P. Freirem, logicky přešel k dalšímu velkému kritikovi systému, Ivanu Illichovi. Nutno říci, že se mu práce zdařila a vznikl text, který srozumitelně a uceleně předkládá základní Illichovy myšlenky a komentuje i jejich druhý život. Text je logicky strukturován jako mini-medailonek života a díla Ivana Illiche a zachycuje všechny podstatné aspekty jeho tvorby a sociální činnosti. Za nejpodařenější stránku práce považuji fakt, že se autorovi podařilo ukázat Illichovu kritiku školského systému jako součást komplexní kritiky sociálních institucí a jejich dehumanizačního dopadu na individuum. Byť samozřejmě v dobově podmíněném kontextu, který ovlivnil řadu tehdejších levicově či přímo marxisticky smýšlejících intelektuálů, o nichž se autor práce také zmiňuje. Autor si všímá i možných paralel Illichových myšlenek s novými trendy postcovidové pedagogiky, ale především představuje dílo a odkaz I. Illiche jako stále živé, byť samozřejmě určené k reinterpretaci.

Jako menší nedostatek, který by mohl autor ještě dotáhnout, vidím menší objem vlastní reflexe v poměru k referovaným poznatkům a poněkud stručný závěr vzhledem k rozsahu celého textu (jak je to obvyklé u většiny prací). Autor však prostudoval řadu klíčových textů a pracuje s nimi korektně. V dlouhodobé perspektivě lze proto zvolené téma považovat za vítaný příspěvek k dějinám pedagogiky i dějinám sociálně pedagogických idejí. Práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce a doporučuji ji k obhajobě s návrhem hodnocení *výborně*.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: *výborně*

Datum, podpis: 2. 6. 2023